

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W CZĘSTOCHOWIE, ISO 9001:2000

42-200 Częstochowa, ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 70/126
☎ 34 377 01 00, 34 377 01 01; fax 34 362 04 89
e-mail: sodr@odr.net.pl, www.czwa.odr.net.pl

Oddział w Bielsku-Białej
43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24
☎ 33 814 45 41, 33 827 34 40; fax 33 814 45 27
e-mail: Bielsko@odr.net.pl

Oddział w Mikołowie
43-190 Mikołów; ul. Gliwicka 85
☎ 32 325 01 40, 32 325 01 50; fax 32 325 01 44
e-mail: Mikolow@odr.net.pl

Działy:

Ekonomiki , Częstochowa	☎ 34 377 01 10
Metodyki, Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw Częstochowa	☎ 34 377 01 14
Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki , Częstochowa	☎ 34 377 01 09
Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa , Mikołów	☎ 32 325 01 56

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

w Będzinie

42-500 Będzin, ul. Małachowskiego 22, ☎ 32 267 74 35
e-mail: PZDR.Bedzin@odr.net.pl

w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24
☎ 33 814 93 48, e-mail: PZDR.Bielsko@odr.net.pl

w Bieruniu - Lędzinach

43-155 Bieruń ul. Turystyczna 1
☎ 32 326 70 95, e-mail: PZDR.Bierun@odr.net.pl

Cieszynie

43-400 Cieszyn, ul. Kraszewskiego 13, ☎ 33 852 08 94
e-mail: PZDR.Cieszyn@odr.net.pl

w Częstochowie

42-200 Częstochowa, ul. Radomska 2, ☎ 34 362 72 54
e-mail: PZDR.Czestochowa@odr.net.pl

w Gliwicach

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17, ☎ 32 231 08 24
e-mail: PZDR.Gliwice@odr.net.pl

w Kłobucku

42-100 Kłobuck, ul. Okólna 3, ☎ 34 310 01 00
e-mail: PZDR.Klobuck@odr.net.pl

w Lublińcu

42-700 Lubliniec, Pl. Konrada Małki 10, ☎ 34 351 30 20
e-mail: PZDR.Lubliniec@odr.net.pl

w Mikołowie

43-190 Mikołów, ul. Gliwicka 85, ☎ 32 325 01 51
e-mail: PZDR.Mikolow@odr.net.pl

w Myszkowie

42-300 Myszków, ul. Pułaskiego 6, ☎ 34 313 71 60-2
e-mail: PZDR.Myszkow@odr.net.pl

w Pszczynie

43-200 Pszczyna, ul. Kopernika 14, ☎ 32 210 33 28
e-mail: PZDR.Pszczyna@odr.net.pl

w Raciborzu

47-400 Racibórz, ul. Ludwika 4, ☎ 32 415 26 10
e-mail: PZDR.Raciborz@odr.net.pl

w Rybniku

44-200 Rybnik, ul. J. F. Białych 7, ☎ 32 423 77 71
e-mail: PZDR.Rybnik@odr.net.pl

w Tarnowskich Górach z siedz. w Nakle Śląskim

42-620 Nakło Śląskie, ul. G. Morcinka 9 a, ☎ 32 285 18 47
e-mail: PZDR.Tarnowskiegory@odr.net.pl

w Wodzisławiu

44-300 Wodzisław, ul. Kubsza 28 c, ☎ 32 455 17 06
e-mail: PZDR.Wodzislaw@odr.net.pl

w Zawierciu

42-400 Zawiercie, ul. Obrońców Poczty Gdańskiej 95
☎ 32 672 87 43, 671 68 26
e-mail: PZDR.Zawiercie@odr.net.pl

w Żywcu

34-300 Żywiec, ul. Batorego 16 (budynek KRUS), ☎ 515 275 903...7
e-mail: PZDR.Zywiec@odr.net.pl

W NUMERZE

Z ŻYCIA SÓDR

Zakończyła się XXI Krajowa Wystawa Rolnicza.....	1
XII edycja wojewódzkiego konkursu „ Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów”.....	3

SPECJALIŚCI RADZA

Pszenżyto jare lista zalecanych odmian do uprawy w woj. śląskim na rok 2012.....	5
Zapiski w gospodarstwie choć nie lubiane to jednak ko- nieczne.....	6
Ugory i odłogi - problem ciągle aktualny.....	8
Gospodarcze znaczenie bydła mięsnego oraz perspekty- wy produkcji wołowiny w Polsce.....	9
Kiszonka jest dobra dla bydła - tylko jak ją dobrze zro- bić?.....	10

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

Projekt nowej ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii - perspektywy rozwoju biogazowni i mikroinstalacji.....	12
---	----

SYGNAŁY

Charakterystyka gospodarstwa państwa Hafner biorą- cego udział w IV edycji Konkursu na Fermę i Hodowcę Bydła Mięsnego roku 2012.....	14
Dożynki powiatowe Racibórz-Studzienna 2012.....	15
XII Dożynki Województwa Śląskiego już za nami.....	16
Jubileusz 150-lecia Spółdzielczości Wiejskiej na Dożyn- kach Gminnych w Suszcu.....	17
Dożynki gminne w Łące.....	18
Konkurs Agroliga 2012 w woj. śląskim został rozstrzyg- nięty.....	19
Konkurs na „Najlepsze Gospodarstwo Agroturystyczne” w woj. śląskim.....	21

NOTOWANIA	23
------------------------	----

KĄCIK GOSPODYNI

Potrawy z dodatkiem mięsa.....	26
Wszystko o roślinach cebulowych.....	28
Rośliny wykorzystywane w kosmetyce.....	30

KWITNĄCE BALKONY I TARASY	31
--	----

*Przyjmujemy do druku
REKLAMY, OGŁOSZENIA, ARTYKUŁY
SPONSOROWANE - zgodnie z cennikiem.
Drobne ogłoszenia rolników zamieszczamy bezpłatnie.
PRENUMERATĘ można zamówić bezpośrednio
w redakcji lub u doradców.
Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń
i artykułów sponsorowanych. Redakcja zastrzega
sobie prawo do dokonywania skrótów
i przetwarzania materiałów prasowych.*

ADRES WYDAWCY I REDAKCJI

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
ODDZIAŁ W MIKOŁOWIE

ul. Gliwicka 85, 43-190 Mikołów, skr. poczt. 85

☎ 32 325 01 41, 32 325 01 57

e-mail: M.Hankiewicz@odr.net.pl; B.Pieter@odr.net.pl

REDAKCJA

Maurycy Hankiewicz – redaktor naczelny, Barbara Gąsiorowska

Skład komputerowy: Bernadeta Pieter, Karina Kwaśniewska

Fot. na okładce – K. Kwaśniewska

ŚODR, nr 16/2012

WSZYSTKO O ROŚLINACH CEBULOWYCH

Podczas urządzania ogrodu, koniecznie uwzględnijmy rabatę z roślinami cebulowymi. Wiosną to one, jako jedne z pierwszych roślin, przyciągają nasze oczy pięknem kolorowych kwiatów. Ich historia sięga paru milionów lat. Pierwszą podróż odbyły w torbach i kufrach podróżników oraz kupców. Dzięki nim możemy dzisiaj cieszyć się ich pięknem. Tak jak wszystkie rośliny, cebulowe też mają swoje wymagania. W ogrodzie szukamy dla nich miejsca odwodnionego i suchego. Gleba powinna być przepuszczalna, raczej lżejsza. Pod pojęciem „rośliny cebulowe” kryją się nie tylko rośliny, których częścią podziemną jest cebula, ale też posiadające bulwy korzeniowe i kłącza. Wybór rozmaitych odmian i gatunków jest tu bardzo duży i do każdego typu ogrodu, znajdzie się coś odpowiedniego.

TERMIN SADZENIA

Od sierpnia do września sadi się rośliny cebulowe kwitnące późną jesienią, takie jak zimowit, szafran, czy merendera. Te kwitnące wiosną, sadi się od sierpnia do października, zaś kwitnące latem, sadi się od początku do połowy wiosny (kwiecień, maj). Są to głównie gatunki zbyt wrażliwe na niskie temperatury (dlatego na zimę nie mogą pozostać w gruncie). W tym terminie sadi się m.in. begonie, dalie i mieczyki. Suche cebule, czyli takie, które kupujemy w stanie spoczynku, należy posadzić jak najszybciej po ich kupieniu. Choć większość cebul przechowuje się na sucho, istnieją wyjątki - niektóre gatunki lubią miejsca zacienione i wilgotne, przechowuje się w lekko wilgotnej korze lub torfie. Przy zakupie cebul należy wykazać ostrożność - kupujemy tylko cebulki ze sprawdzonych źródeł. Unikajmy cebul miękkich, z plamami lub przebarwieniami, cebul pozbawionych łusek okrywających, a także zwiędniętych lub wyschniętych. Gdy samodzielnie wybieramy cebule w sklepie ogrodniczym, z łatwością możemy im się przyjrzeć i sprawdzić czy nie posiadają ww. mankamentów. Co jednak, gdy decydujemy się na zamówienie cebul kwiatowych przez internet? Wówczas wybieramy sprawdzonego, renomowanego sprzedawcę, posiadającego dobrą opinię. Rośliny, których handlowcy nie sprzedali w stadium spoczynku, są często sadzone do doniczek. Jeśli kupimy rośliny w doniczkach, możemy je wysadzać od razu po kupieniu, przez cały sezon lub też przetrzymać w doniczce, dopóki część naziemna nie zaschnie, a następnie potraktować jak cebule w stanie suchym. Mankamentem kupowania roślin cebulowych w doniczkach jest ich, z reguły wyższa cena.

PRZYGOTOWANIE GLEBY

Przed posadzeniem roślin cebulowych, należy usunąć chwasty, zwłaszcza te trwałe, jak ostrożeń czy perz. Chwasty niszczymy mechanicznie lub środkami chwa-

stobójczymi (herbicydami). Koniecznym zabiegiem jest też przekopanie, a potem wyrównanie gleby. Podłoże, do którego posadzimy cebule, powinno mieć odczyn obojętny lub lekko zasadowy, być niezbyt zwarte, piaszczysto-gliniaste, zasobne w próchnicę. Jeżeli stwierdzimy, że gleba jest zbyt ciężka i gliniasta - należy dodać torfu, rozdrobnionej kory, węgla brunatnego lub piasku. Z kolei glebę zbyt lekką, piaszczystą, powinniśmy przede wszystkim wzbogacić w próchnicę, używając odkwaszonego torfu ogrodniczego lub kompostu.. Przed sadzeniem cebul, z ziemią należy wymieszać mineralny nawóz wieloskładnikowy, np. Azofoskę.

Oczywiście wymagania glebowe poszczególnych gatunków są zróżnicowane. I tak np. **tulipany** wymagają gleby średnio ciężkich do lekkich, gliniasto piaszczystych, przepuszczalnych, zasobnych w próchnicę i składniki pokarmowe. Odczyn gleby - obojętny do słabo zasadowej. **Narcyzy** mają podobne wymagania co do gleby jak tulipany. Najlepiej rosną na glebach żyznych, średnio ciężkich lub lżejszych. Potrzebują jednak więcej wilgoci niż tulipany. **Hiacynty** lubią glebę lekką, przepuszczalną, zasobną w próchnicę, o odczynie obojętnym lub lekko zasadowym. Z kolei **lilie** sadi się do gleby żyznej, próchnicznej, przepuszczalnej i wilgotnej. Większość gatunków wymaga podłoża o kwaśnym odczynie pH 5,5-6,5. Warto zatem, przed przekopaniem rabaty, dodać nieodkwaszonego torfu wysokiego

Przy wyborze miejsca do uprawy kwiatów cebulowych, warto też zwrócić uwagę, aby co roku sadić je w innych miejscach ogrodu. Postępowanie takie znacznie zmniejszy ryzyko porażenia cebul przez choroby lub szkodniki atakujące tę grupę roślin.

SADZENIE DO GRUNTU

Głębokość sadzenia cebul zależy od ich wielkości. Cebule sadzimy z reguły na głębokości równej 2 - 3 ich wysokości (na glebach bardzo lekkich nieco głębiej). Odstępy powinny wynosić około 2 - 3 szerokości cebul. Zaleca się sadzenie po kilka cebul, do większego dołu wykopanego szpadłem. Nie wyznacza się powierzchni obsadzonej cebulami, ani nie sadi się ich symetrycznie, gdyż wyglądałoby to nienaturalnie. Po usunięciu ziemi na żadaną głębokość, dobrze jest umieścić nieco mączki kostnej, a następnie dopiero posadzić cebule. Jeżeli nie potrafimy odróżnić gdzie jest część górna cebuli, a gdzie dolna, wtedy najlepiej posadzić ją na boku. Następnie cebule przykrywamy ziemią, rozbijając grudy i lekko ugniatając, aby usunąć wolne przestrzenie z powietrzem wokół nich. W ogrodzie skalnym, przed posadzeniem cebul należy usunąć wierzchnią warstwę żwiru, a następnie ponownie rozsypać żwir po ukończeniu sadzenia. Po posadzeniu cebule obficie podlewamy.

Czy możemy posadzić cebule w koszykach?

Zdecydowanie tak. Będą posadzone na tę samą głębokość, co da im równy start. Mamy pewność, że przy wykopywaniu, nie pomieszymy odmian. Bez większej szkody dla roślin, koszyki można wykopać jeszcze przed zaschnięciem liści, przesadzać np. w mniej reprezentacyjne miejsce. Dzięki koszyczkom nie zgubimy żadnej z cebulek, ani nie uszkodzimy ich przy wykopywaniu. Ochronimy cebule przed normicami i myszami. Po posadzeniu roślin glebę przykrywamy torfem lub rozdrobnioną korą. Taka ściółka zabezpieczy glebę przed utratą wilgoci i ograniczy wzrost chwastów. Dodatkowo, w przypadku cebul sadzonych jesienią, grubsza warstwa ściółki ograniczy przemarzanie gleby.

SADZENIE DO DONICZEK, POD OSŁONY I DO POJEMNIKÓW

Uprawa większości roślin cebulowych w doniczkach pod osłonami jest dosyć łatwa, gdyż warunki wzrostu można dokładnie dopasować do potrzeb roślin. Cebule możemy posadzić zarówno do doniczek glinianych, jak i plastikowych. Doniczki gliniane są bardziej odpowiednie dla roślin, które nie znoszą nadmiaru wilgoci, gdyż podłoże po podlaniu przesyca w nich szybciej, niż w doniczkach plastikowych. Doniczki plastikowe są obecnie szeroko stosowane - są idealne dla gatunków wymagających więcej wilgoci, a w przypadku roślin źle znoszących nadmiar wilgoci, również się sprawdzają, o ile napelnimy je bardzo przepuszczalnym podłożem i będziemy rzadziej podlewać.

Metoda sadzenia cebul w doniczkach jest identyczna, jak sadzenia w gruncie. Cebule sadi się na podobnej głębokości. Jeśli w przypadku większych cebul okaże się to niemożliwe, musimy zapewnić im pod spodem warstwę wilgotnego podłoża, o grubości co najmniej 3 cm. Po włożeniu do doniczki, cebule przykrywamy ziemią, którą dobrze dociskamy. Posypanie ziemi żwirem pomoże utrzymać wilgoć i poprawi wygląd doniczki. Podlewanie nie jest konieczne, dopóki podłoże nie przeschnie. Gdy rozpocznie się wzrost korzeni, wznawiamy

podlewanie. Doniczki ze świeżo posadzonymi cebulami trzymamy w zimnym inspekcje, bądź w zimnej szklarni. Cebule w doniczkach są bardziej narażone na mróz niż te w gruncie. Dlatego należy zabezpieczyć je dołując na zagonie z grubym piaskiem lub żwirem, zmieszany z torfem. Latem konieczne jest dołowanie cebul w doniczkach glinianych, aby zapobiec przesychnianiu gleby. Cebule możemy również sadzić w rynienkach, korytach, donicach ceramicznych, bądź innych pojemnikach. Tak posadzone, mogą stanowić wspaniałą ozdobę balkonów, tarasów, czy schodów prowadzących do domu. Konieczne jest, aby pojemniki miały na dole otwór umożliwiający odpływ wody. Na dnie pojemnika umieścić należy 3-centymetrową warstwę drenażową, a sam pojemnik ustawić na ceglach lub specjalnych nóżkach, co zapobiegnie gromadzeniu się wody i ochroni pojemniki ceramiczne przed uszkodzeniem przez mróz. Aby cebule niegniły, podłoże musi być odpowiednio przepuszczalne.

Rośliny cebulowe dobrze prezentują się w grupie.

Zachęcamy do sadzenia ich na swoich posesjach - w ogrodach, na tarasach i balkonach.

Literatura:

1. Wielka Encyklopedia Ogrodnictwa, Muza SA, Warszawa 1994, s. 228 - 233,
2. Kwiaty, nr 3/2002, s. 13
3. Działkowiec, nr 8/2003, s. 68.o.
4. Wieści z ogrodu, Gospodarstwo Szkółkarskie Kapias.

Danuta Tomza
PZDR w Częstochowie
fot. K.Kwaśniewska

